

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Vojvodinska „državica“

Gotovo je v našem notranjepolitičnem stanju značilen pojav akcija, ki je vznikla v Vojvodini in ki gre za tem, da se ustvari posebna vojvodinska »oblast«, oziroma vojvodinska »državica«, kakor se glasi terminologija iz ust voditeljev in prvakov te svojevrstne politične akcije. Na čelu omenjenega političnega gibanja je Dude Bošković, njemu ob strani pa Josip Vuković. Omenjena »prvaka« oznanjata na svojih zborovanjih, da je ustvaritev posebne vojvodinske oblasti edini izhod iz obstoječega stanja. Trenutno ni dognano, koliko ljudi imata za seboj Bošković in Vuković. Zdi se pa, da je ta vojvodinska fronta Dude Boškovića od začetka imela nekaj uspeha, posebnost v banatskem predelu, kjer je Bošković pridobil za svojo akcijo takozvane bunjevske Hrvate, ki imajo v Josipu Vukoviću-Gjidi v Subotici svojega voditelja. V zadnjem času pa je, kakor se sliši, ta akcija pričela precej ugašati.

Vzrok temu ugašanju je najprej očitno psihološkega značaja, ki ima svoje korenine v dejstvu, da je vsako gibanje od začetka privlačno radi novotarstva in zanimivosti, ki jo vsak novi pojav vzbujajo. Polagoma pa izgublja vsako tako gibanje svojo prvotno odzivnost. Stvarni razlog pa je v tem, ker so podana v tej vojvodinski fronti miselno, idejno in socialno nasprotja. Bošković je namreč propagiral neko »vojvodinsko državico«, dočim »poklanja« Vuković Srbiji Zemun in istočasno pričakuje, da se Subotica s Somborjem vred pridruži Hrvatski. V tem je tudi paradoksalna poteza v tej na zunaj enotni vojvodinski fronti. Bošković propagira torej samostojno enotno Vojvodino, Vuković pa jo cepi in razbija na dva dela. Četudi pa skupno nastopata, delujeta in ustvarjata to »vojvodinsko fronto«, pa se že v tem dvojnem naziranju vidi načelna razcepjenost. Poučno je tudi, da se je obema »prvakoma« priključil g. Nagy, ki skuša pridobiti svoje madjarske rojake za to akcijo, ki bi mogla biti okusen sladkorček za madjarsko manjšinske okuse in želje. Toda kakor se glasijo informacije, ni tudi v teh krogih za akcijo preveč navdušenja, ker obstoja, kakor se čuje, izvestna bojazen in nezaupanje.

Omenjene navedbe podajamo izključno z namenom informacije, ki naj redno oči konkretno zanimivost vojvodinskega političnega pojava, ki utemeljuje program po ustvaritvi samostojne vojvodinske oblasti, oziroma »državice« v Boškovićevo terminologijo na ta način, češ, da je to edina rešitev v danih gospodarskih prilikah, v katerih se nahaja Vojvodina. Je pa v tem pojavu precej iluzije, ker je izven vsakega dvoma, da je rast in razvoj Vojvodine, ki je razmeroma najbogatejši predel naše države, najtesneje povezan z dejstvom jugoslovenske celine in skupnosti, izven katere Vojvodina nacionalno in gospodarsko ni obstanka. Ob tem dejstvu naj bi se zamislili vsi »prvaki« te svojevrstne in načelne akcije, ki je mogla prikliti na dan le v današnji dobi. Federacija Vojvodine po Boškovićeve ali Vukovićeve receptih ki pa še niso točno zarisani in ki so v bistvu nedvomno precej konfuzni, bo najbrže ostala samo balonček iz milnice, ki se nenadno pojavil in se nato razgubil.

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!

Mehiko in Južna Amerika jemljeta slovo od Društva narodov

MEHIKO CITY, 21. aprila. Mehikanska vlada je z ozirom na številne neuspehe, ki jih je imelo Društvo narodov v mandžurski aferi, nadalje v abesinskem konfliktu in v locarnskih zadevah, napravila sklep, da izstopi iz Društva narodov, ker se, kakor poročajo časopisi v svojih komentarjih, ne izplača, pripadati tako dragemu društvu, ki ni v položaju, da bi moglo zaščititi pravice svojih članov. Mehikanskemu zgledu bodo, kakor se doznava, sledile vse južno-ameriške države. Južno-ameriški časniki pripominjajo ironično, da nima nikakšnega smisla, pripadati tej instituciji, ki je na tako drastične načine dokazala svojo popolno nesposobnost.

Poljske senzacije

Komunisti hočejo odtrgati Galicijo in jo priključiti sovjetski Ukrajini — Ofenziva polkovniške skupine

PARIZ, 21. aprila. Francosko časopisje piše na široko o notranjih prilikah v Poljski. Največjo senzacijo je zbudilo poročilo »Journala«, ki piše, da je sigurno dokazano, da so nemire v Lvovu in vzhodni Galiciji organizirali komunisti, katerih načrt je, da se Galicija odtrže od Poljske in se združi s sovjetsko Ukrajino. Kakor piše omenjeni list, je komunistična propaganda tudi v Poljski vojski zelo intenzivna.

VARŠAVA, 21. aprila. Nenadna zaostritev notranjega političnega položaja v Poljski, je povzročila nujno odložitve potovanja ministrskega predsednika v Budimpešto, če tudi je posebni vlak za to potovanje že bil pod paro. Značilna je zaplenitev nekega ostrega članka, ki ga je napisal za »Gazeto Poljsko« proti vladi eden od voditeljev tako zvane »skupine polkovnikov«, polkovnik Miedziński. Naslednik Pilsudskega, vojni generalni inšpektor general Rydz-Smigli forsira za predsednika vlade Stankovskega, na mesto državnega predsednika pa sedanjega poljedeljskega ministra Ponjatoškega. Včeraj je bila na privatnem stanovanju ministrskega predsednika pomembna konferenca ter je vprašanje, če se bo posrečilo odbiti ofenzivno skupino polkovnikov.

Še 300.000 oboroženih abesinskih vojakov

ADDIS ABEBA, 21. aprila. DNB poroča: Abesinska vlada se še vedno nahaja v Addis Abebi, dočim je velik del prebivalstva zapustil prestolnico. Neguš se je umaknil s preostanki vojske rasa Kase, rasa Sejuma ter nekaterimi odredi vojske rasa Imbruja v zapadno Abesinijo. Na abesinski strani trdijo, da štejejo oddelki, s katerimi razpolaga neguš, 150 do 200 tisoč vojakov. Na južni fronti je po abesinskih informacijah na sektorju med Harrarjem, Sinjero, Gobo in Alato koncentrirana abesinska vojska ki šteje 150.000 vojakov. Abesinske izgube od začetka sovražnosti znašajo, kakor zatrjujejo iz Addis Abebe, 50 tisoč ljudi. Razen tega gre pa še za 15 tisoč žrtev strupenih plinov. Tretjina od tega se tiče civilnega prebivalstva.

Tajna abesinska organizacija snuje atentate proti vodilnim evropskim državnikom

BUKAREŠTA, 21. aprila. Romunske policijske oblasti poizvedujejo mizlično za nekimi mladimi abesinskimi državljani pod imenom Josip Mangaš, ki ga išče tudi angleška in francoska policija. Mangaš je pripadnik tajne abesinske dijaške organizacije, ki si je postavila za cilj, da organizira iz masčevanja radi nezvestobe Evrope v Društvu narodov atentate na več vodilnih evropskih državnikov. V družbi Josipa Mangaša se nahaja, kakor pravijo, tajinsvena evropska blondinka lepota. Organizacija tajnega društva abesinskih dijakov je izšla na pobudo Abesincev, ki študirajo v Parizu in Londonu, in ki so radi zadržanja evropskih velesil v Društvu narodov v abesinski zadevi sila ogorčeni. Iz teh krogov se je osnovala tajna organizacija, ki se hoče masčevati radi svoje žrtvovane domovine.

„Španski Lenin“: Španija je na predvečer diktature proletariata

MADRID, 21. aprila. Madridski socialisti so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o predlogu Larga Caballera, španskega Lenina, da se poostri socializacijski program. Bestairo, ki pripada zmernemu krilu stranke, je obtoževal Larga Caballera, da hoče iz socialistov napraviti komuniste. Navzlic temu pa se je sprejel predlog Larga Caballera z veliko večino in je Caballero nato izjavil, da se nahaja Španija na predvečer diktature proletariata.

ZENEVA, 21. aprila. Svet Društva narodov je na včerajšnji seji sprejel resolucijo, v kateri izreka odboru trinajsterih zahvalo za vsa njegova prizadevanja. V resoluciji se povdarja abesinska pripravljenost za pogajanja. Nadalje se ugovarja, da je Italija načelno pristala na pogajanja, da se pa mora z obžalovanjem približati, da ni beležit preko tega nikakšne nadaljnje dobre volje Italije. Svet Društva narodov poziva Italijo, da se zaveda dolžnosti, ki jo ima kot država ustanovnica Društva narodov in kot stalna članica sveta Društva narodov ter da nastopi pot mirovne pripravljenosti.

Politični pabečki

PATRIARH VARNAVA.

Včeraj je sprejel Nj. Vis. knez namestnik Pavle patriarha Varnavo in ga zadržal pri kosilu v Belem dvoru. Včeraj je predsednik vlade s soprogo posetil patriarha Varnavo v novi zgradbi beograjske patriarhije.

IZ NICE NAZAJ

V Beograd se je vrnil iz Nice skupščinski predsednik Stevo Čirić s soprogo. V Nici je skupno z Vojo Jamcem, Milojem Sokićem, Vekoslavom Miletićem in Žarkom Tomaševićem predstavljal na medparlamentarni konferenci našo skupščino.

PRIJATELJI MIŠE.

V Novem Sadu je bilo zborovanje prijateljev Miše Trifunovića. Poleg M. Trifunovića so bili navzoči bivša ministra Miloš Bobić in Krsta Miletić ter bivši ban Ranko Trifunović.

REORGANIZACIJA JNS V PRIMORSKI BANOVINI.

Senator g. dr. Angjelinović je sklical v Splitu večji sestanek zaupnikov in delegatov organizacij JNS za Split in okolico. Nato sta se izvolila nova odbora organizacije JNS za mesto Split s predsednikom Nikom Bonetijem, znanim nacionalnim delavcem, ter novi odbor sreske organizacije za splitski srez s predsednikom inž. Paštrovicem, narodnim polancem iz Splita. V teku meseca maja se bo izvršila reorganizacija sreskih odborov JNS v vseh srezih primorske banovine.

ROMUNSKI POLITIKI V BEOGRADU.

Skupina romunskih politikov, ki je bila uternej po Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, je prispela v Beograd. V skupini je tudi šef liberalne stranke Dinu Bratianu, trgovinski minister Constantinescu in senator Ramiceanu.

GIBANJE STRANK.

V Koračici pri Mladenovcu so imeli zborovanje demokrati in je bil glavni govornik Ljuba Davidović. V Beogradu so imeli Davidovićevo demokrati zborovanje, na katerem je govoril univerzitetni profesor in član glavnega odbora demokratske stranke Boža Marković. Bivše zemjoradniške stranke za tuzlansko okrožje so imele konferenco v Tuzli. Dostop so imeli samo delegati zemjoradniške stranke in HSS. Konferenco je otvoril dr. Miloš Tujanjanin, nakar sta govorila Aleksander Preka, predstavnik HSS, in dr. Milan Gavrilović.

BUNKE.

V Jagodini so imeli v nedeljo svoje zborovanje Hodžerovi borbaši. Na zborovanju je govoril Svetislav Hodžera, ki je naglašal potrebo borbe proti korupciji in je obenem napadal združeno opozicijo. Nato je skupina delavcev demonstrirala proti Hodžeri s klici: »Doli Hodžera, doli fašizem!« Borbaški reditelji pa so nato s palicami navalili na demonstrante, jih premikastili in jih pregnali z zborovališča, nakar se je zborovanje nadaljevalo in kinalo zatem zaključilo.

SNUBCI PRIHAJAJO Z VSEH STRANI.

V »Delavski politiki« od 18. tm. beremo: »JRZ se dobrika Hrvatim. Maček je res srečen človek. Sedi in molči v svojem gradu, snubci pa prihajajo z vseh strani. Ker so se nedavno pogajali z njim tudi srbski radikali, so ga zdaj začeli slaviti tudi jeruzalemti, ki v svojem beograjskem dnevniku pišejo, da vodijo dr. Mačka in njegovo politiko sami najidealnejši namestniki s stališča države.«

EVGENIJ SABANOV:

Maševanje profesora Kabaja

ROMAN

Za zmaji so pritisnile v ospredje velikanke gorile in — kakor vse oponašajoče opice — pričele še same razbijati tanke. Njihovo početje je pa bilo še vse bolj grozno. Tanke niso treskale enostavno ob tla, marveč so jih metale še visoko v zrak, kakor otroci kamenčke, s katerimi se igrajo. Toda to početje je bilo za njih same nevarno. Neki tank je padel izvišine tako nesrečno, da je priletel eni izmed goril na glavo in jo nezavestno pobil na tla. Neko drugo so nevarno ranili topovski streli iz ozadja. V hipu so se pričele žrtve množiti, dasi so se Italijani v nepopisni grozi umikali.

»Tu je treba vsekakor nekaj ukreniti,« je dejal dr. Servacij Evarist. »Tvegati morava vse, ako nočeva, da vsega ne izgubiva.«

»Vsekakor,« je pritrtil profesor Kabaj. »Ste pripravljeni, profesor?«

»Sem.«

»Potem bova pristala.«

»Dobro.«

Dr. Servacij Evarist je pritisnil na neki vzvod in letalo je pričelo počasi padati proti tlu. Ko je bilo komaj kakšnih trideset metrov nad zemljo, je oble-

telo zmaja človeka in ga opozorilo nazaj. Potem se je vrnilo nekaj sto metrov nazaj in obstalo sredi večjega travnika. Skupina pošasti, ki je bila v bližini, je hotela planiti nadenj, toda zavračevalni žarki so jo zadržali.

Čez nekaj časa se je pojavila na južnem robu travnika temna silhueta zmaja-človeka. Dr. Servacij Evarist je razdelil zavračevalne žarke in mu pripravil prosto pot do letala. Pošast se je bližala kakor grozotni nočni strah. Naposled je obstala skoraj tik pred letalom.

Dr. Evarist Servacij je stopil na prosto in zaklical:

»To, kar si napravil s svojo vojsko živali, je čudovito. Nisem pričakoval toliko poguma in prevdarnosti. Zadovoljen sem. Razumeš?«

Zmaj je prikimal.

»Vendar ti svetujem, da si ne pokvariš dosedanjih uspehov z nepremišljenimi nočnimi spopadi. Troje živali so izmučene. Se ti ne zdi?«

Pošast s človeškim razumom je odkimala

»Niste trudni?«

»Ne,« je odgovoril zmaj z glavo.

»Neverjetno. Po takih silnih naporih noči in dneva... Pa dobro. Vendar ti svetujem, da se ponoči ne boriš z ljudmi. Ne vidiš, da vas žarometi že sedaj slepe?«

»Da,« je pritrtil zmaj z glavo.

»Umaknite se in prespite noč. Toda nekaj jih mora biti vedno na straži, da vas iznenada ne napadejo. Jutri zjutraj navelite na sovražnika že zgodaj in vsi natančno. Glavni napad poizkusite bolj proti zapadu. Severnovzhodne od Parme. Tam je sedaj italijanska fronta najbolj šibka. Potem poizkusite znova z obkoljevanjem. Zmaj naj grede v boj prvi. V zraku razvrstite rogače, da vas obranijo pred letali. Si razumel?«

Zmaj je prikimal.

»Boš storil tako?«

»Da.«

»Zavedaj se, da spremljam neprenehoma vaš boj. Ako bo potreben moj svet, se bom spustil z letalom na tla. Tedaj se naglo približaj, da ne izgubimo dragocenega časa. Ako bo šlo po sreči, bo italijanska vojska že jutri uničena. Potem kreni dalje preko Pada in Apeninov in uničuj vse v vsej širini Italije, dokler je ne uničiš do konca. Tudi na Sicilijo ne pozabi. Mesinsko ožino lahko preplavate, preskačete in preletite. Od tem se vrnite na severozahod in vdrite v Francijo. Spotoma preiščite znova vse, da ne ostane nobeno človeško bitje živo. Nobeno, razumeš?«

»Da,« je prikimal zmaj.

»Sedaj pojdi in ustavi nadaljnje spopade za to noč!«

Zmaj je v pozdrav prikimal z oziško glavo, se obrnil in odhmel z nepričakovano naglico k svojim divjim četam.

Dr. Servacij Evarist se je vrnil v letalo in znova pritisnil na vzvod, da bi aparat dvignil od tal, a ni se ganil z mesta.

»Kaj je to,« je vzkliknil jezno.

»Kaj?« je vprašal profesor.

»Letalo se noče dvigniti.«

»Ni mogoče...«

»Preklete...«

Dr. Evarist je znova premaknil vzvod, a prav tako brez uspeha.

»Sedaj sva v nad vse zavidanja vrednem položaju.«

»Narobe.«

»Seveda.«

»In če se ne bova več mogla dvigniti?«

»Se tega bi bilo treba.«

»Ni mogoče najti napake?«

»Morava jo najti.«

»Samo da bi se dala popraviti.«

»Bomo videli.«

Dr. Evarist je pregledal vzvode in ugotovil, da mora biti napaka nekje v mehanizmu. Odšel je zato iz kabine pod letalo in odprl tam neka vrata. Z žepno svetilko v roki je skrbno pregledal vse in naposled vendarle našel tisto, kar je iskal. Ko se je vrnil k profesorju Kabaju, je dejal:

Domači razgledi**Planinsko turistična potovanja ob Jadranu**

Sporedno z odkrivanjem in spoznavanjem novih pokrajin razvijajo planinci tudi propagando, da bi dotični kraj čim bolj popularizirali. V tej točki prihaja planinstvo v stik z onim turizmom, ki tvori sestavni in važni del našega narodnega gospodarstva. Tako usmerjeno planinstvo privablja vedno večje število domačih in tujih turistov.

Zveza plan. društev Jugoslavije v Ljubljani hoče v polnem obsegu služiti tej nalogi. To se je najbolj videlo v septembru 1935 na kongresu v Dubrovniku, kjer so se postavile smernice za naš budoči turistični zakon in za daljnjo udeležbo planinstva v splošnem turizmu. Pri tej priliki se je v okviru tega kongresa sprožilo vprašanje planinsko-turističnih potovanj na Jadranu. Naša jadranska obala ima obilno izrednih zanimivosti, planin, jam, geoloških formacij, čudovito favno in flo-

ro, morske vdolbine, prekrasne poglede z višin na obalo itd. Sprožil se je predlog, da se preko poletja uvede posebna turistična proga, ki bi omogočila, da izletniki vidijo vse ono, kar se na rednih parniških progah ne more videti. »Dubrovačka parobrodarska plovitva a. d. Dubrovnik« je spoznala važnost take parobrodne proge z ozirom na splošne koristi za napredek našega turizma in uvaja v sezoni 1936, s svojim parobrodom »Pelješac« posebno planinsko turistično progo. V načrtu je 10 potovanj, vsako v obsegu polnih 10 dni. Celo potovanje s prenočiščem v posebnih spalnicah za dame in gospode, zajutrek, kosilo in večerja, stane za osebo Din 1.200 razpoložljivih je 48 postelj. Razen tega sprejme društvo za ta potovanja 14 potnikov za ceno po Din 950 z razliko, da ti spijo v naslanjačih na palubi, kar za počitne mesece ne zahteva

posebnega utrujenja, ker so noči na morju tople in prijetne.

Prijave sprejema potovalna pisarna Putnik v Mariboru, kjer so na razpolago tudi prospekti.

Sportno gibanje**Termini za finalno tekmovanje za prvenstvo LNP**

Poslovni odbor Ljubljanskega nogometnega združenja je na svoj zadnji seji izžrebajl pare in termine finalnega tekmovanja v podsaveznem prvem razredu in sicer:

3. maja: Primorje: Maribor II., Železničar: Hermes.

10. maja: Primorje: Hermes, Maribor II.: Železničar.

17. maja: Železničar: Primorje, Hermes: Maribor II.

21. maja: Maribor II.: Primorje, Hermes: Železničar.

24. maja: Hermes: Primorje, Železničar: Maribor II.

31. maja: Primorje: Železničar, Maribor II.: Hermes.

Kot Maribor II. je označen klub, ki se bo plasiral na drugo mesto mariborske skupine, to je ISSK Maribor ali pa Čakovčki SK.

Poverništvo JLAS — službeno. Za medklubski mišing SK Maratona, ki bo v nedeljo, dne 26. t. m. ob 9. uri dopoldan na stadionu SK Železničarja, se določa sledeča jurija: Vrhovni sodnik in starter g. dr. Ervin Jettmar, vodja tekmovanja g. Franjo Kramberger, sodniki in časomerilci gg. Fišer, Perin, Starašina, Smerdelj in prof. Cestnik. Sestanek jurije in žrebanje bo v četrtek, dne 23. tm. ob 20. uri pri Orlu. Sodelovanje je strogo obvezno tudi za vse sodniku pripravniške. — Poverjenik.

Ptujske novice

Smrtna kosa. Nagle smrti je umrl vpokojeni poštni poduradnik Jožef Počkaj v starosti 75 let. Naj v miru počival! Žalujočim ostalim naše sožalje.

V ognju. Ivan Bračić, 51-letni hlapec v Podlehniku je sežgal šibe na travniku in v to svrhu napravil velik ogenj. Pri tem pa se mu je spodrsnilo in je padel naravnost v ogenj. Užgala se mu je obleka in se je tako nevarno opeknel, da so ga morali nemudoma prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Kino. V sredo, 22. in četrtek, 23. t. m. obakrat se predvaja film »Poručnik Bobby«.

Mali oglasi**Posest**

HISA.
dve sobi in kuhinja, z vrtom na prodaj. Limbuš 97 pri postaji. Potrebne gotovine Din 19.000. 1947

Sobo odda

SOBO.
kuhinja, klet in vrt takoj oddam. Sande. Sv. Peter pri Mariboru. 1935

OPREMLJENO SOBO
z zajutrkom ali brez njega, s souporabo kopalnice, se odda solidnemu gospodu s 15. majem t. l. Strobmajerjeva ul. 28, II. nadstr., stanovanje št. 9. 1967

Službo dobi

SPREJMEM SLUŽKINJO
za dve osebi. Meljska c. 38. 1946

SLUŽKINJA.
snažna, zdrava, ter splošno poštena, do 18 let stara, po možnosti iz dežele, z znanjem nekoliko nemščine, se sprejme. Pekarna Čebokli. 1950

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Vabilo

na

IZREDNI OBČNI ZBOR

Posojilnice v Mariboru

r. z. z. o. p.

ki se bo vršil v sredo, dne 29. aprila 1936 ob 5. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma, II. nadstropje.

Dnevni red:

1. Razdelitev čistega dobička za l. 1935.
2. Sprememba pravil.

v Mariboru, dne 20. aprila 1936.

Dr. Kac Viktor, l. r.

predsednik.

1949